

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Autolaenude andja jäi ka Riigikohtus süüdi loata majandustegevuses

Autolaenude andja jäi ka Riigikohtus süüdi loata majandustegevuses

28. November 2022

Riigikohus selgitas täna avaldatud otsuses, et laenuandja vajab igal juhul tarbijakrediidi tegevusluba, kui ta annab laenu inimestele, kes võivad saadud raha kasutada isiklikul otstarbel ehk väljaspool oma majandus- ja kutsetegevust.

Kohtus arutusel olnud kriminaalasjas süüdistas prokuratuur OÜ-d B8B – endise nimega OÜ Autopant – ja selle juhatuse liiget Sergei Ankipovitši tegevusloata majandustegevuses.

Nimelt sõlmis Autopant aastail 2016–2019 inimestega vähemalt 900 krediidilepingut kogusummas ligi 2,7 miljonit eurot. Laenu anti sõidukite tagatisel ja keskmine intressimäär oli ligi 50 protsenti aastas. Prokuratuuri hinnangul oli tegemist tarbijakrediidi andmisega, milleks ettevõtja vajas tegevusluba. Autopant oli ka korduvalt Finantsinspeksioonilt luba taotlenud, kuid taotlused jäeti puuduste tõttu läbi vaatamata.

Harju Maakohus tunnistas mõlemad süüdistatavad tegevusloata majandustegevuses süüdi ning karistas OÜ-d B8B 300 000 euro ja Ankipovitši 2500 euro suuruse rahalise karistusega. Samuti mõisteti äriühingult kriminaaltuluna välja üle 605 000 euro, mis hõlmas peamiselt ebaseaduslike laenudega teenitud intresse.

Tallinnas Ringkonnakohus leidis seevastu, et valdava osa lepingute sõlmimisel on süüdistatavate käitumine karistatav üksnes kuriteo katsena. Seda põhjusel, et on tõendamata, milleks laenusaja raha kasutasid. Ringkonnakohus jättis süüdistatavate karistused muutmata, kuid vähendas OÜ-lt B8B konfiskeerimise asendamiseks välja mõistetud summat 2752 euron, sest teadmata otstarbel antud laenude pealt teenitud tulu ei saa käsitada kriminaaltuluna.

Ringkonnakohus peab konfiskeerimist uuesti arutama

Riigikohtu kriminaalkolleegium jättis samuti OÜ B8B ja Ankipovitši süüdimõistmise ja karistused muutmata, kuid asus seisukohale, et kuritegu oli kõigi lepingute puhul lõpule viidud.

Kolleegiumi hinnangul ei olnud asjas määravat tähtsust sellel, mis eesmärgil inimesed Autopantilt laenu võtsid või milleks nad raha tegelikult kasutasid. Tegevusluba nõudva tarbijakrediidiga on tegemist juba siis, kui inimesele antakse laenu, mida tal on võimalik ilma lepingut rikkumata kasutada ka isiklikul otstarbel ehk väljaspool oma majandus- ja kutsetegevust.

Tegevusloa nõude eesmärk on tagada, et eratarbijatele annaksid krediiti üksnes ettevõtjad, kes on läbinud loa saamiseks kontrolli ja täidavad selleks vajalikke nõudeid. Selle eesmärgi saavutamiseks peab aga tegevusloakohustus laienema kõigile neile füüsiliste isikutega sõlmitavatele laenulepingutele, mis ei välista krediidi kasutamist isiklikul otstarbel.

Kaitsja väitel ei olnud Autopandil tegevusluba tarvis, sest loanõue ei laiene laenulepingutele, mille puhul tarbija vastutus piirdub üksnes krediidiandja valduses oleva panditud asja väärtusega. Riigikohus nõustus maa- ja ringkonnakohtuga, et praegusel juhul see erand ei kehti, kuna tagatiseks olnud sõidukid jäid laenuvõtjate otsesesse valdusesse.

Kolleegium märkis, et tegevusloa kohustus on suunatud eelkõige tarbija kui nõrgema poole kaitsele ning selle eesmärk on piirata kergekäelist ja vastutustundetut laenamist. Erandina ei nõuta krediidiandjalt tegevusluba siis, kui inimene jääb laenu võttes tagatiseks oleva asja kasutamisevõimalusest kohe ilma, kuna sel juhul kaalub ta laenuga kaasnevaid riske eeldatavasti märksa hoolsamalt.

Konfiskeerimise küsimuses saatis Riigikohus kriminaalasja tagasi ringkonnakohtule. Teise astme kohus peab uuesti arutama, kas ja kui suur summa tuleks osaühingult välja mõista.

Riigikohtu otsusegasaab tutvuda siin[1].

Arno Põder
pressiesindaja
Riigikohus
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/autolaenude-andja-jai-ka-riigikohtus-suudi-loata-majandustegevuses>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-21-697/63>